

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий центр забезпечення якості вищої освіти
Система управління якістю

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ректора

Полтавського університету економіки і торгівлі

№ 120-Н від 30 червня 2023 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради

Полтавського університету економіки і торгівлі

Протокол № 9 від 30 червня 2023 року

Ректор

Голова Вченої ради

Олексій НЕСТУЛЯ

Олексій НЕСТУЛЯ

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
професорсько-викладацького складу, здобувачів
освіти та співробітників спеціальності 081 Право**

(ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23)

Полтава – 2023

ПЕРЕДМОВА

1. ВНЕСЕНО НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИМ ЦЕНТРОМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2. РОЗРОБНИКИ

завідувач кафедри правознавства

Лаврик Галина Володимирівна, д.ю.н., професор,
здобувач вищої освіти освітньо-професійної програми
«Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право

Олійник Дмитро Сергійович

3. ЕКСПЕРТНА ГРУПА

директор Навчально-наукового центру забезпечення
якості вищої освіти

Гасій Олена Володимирівна, к. е. н., доцент

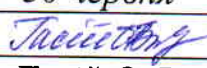
4. ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

2018 р.

5. ТЕРМІН ПЕРЕГЛЯДУ

2028 р.

ДПСЯ

Актуалізовано				
	2023 р.	20.. р.	20.. р.	20.. р.
Дата	30 червня			
Підпис				
Прізвище, ініціали	Гасій О. В.			

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2023 р.

Цей документ не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований і розповсюджений без дозволу ПУЕТ

Зміст

ПРЕАМБУЛА.....	4
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
II. ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ДЛЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ І ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	8
III. ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ТАКІ ПОРУШЕННЯ.....	10
Погодження змісту документу.....	14

ПУЕТ	Система управління якістю	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
	Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	Редакція 02
		Сторінка 4 із 14

**КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти,
та співробітників спеціальності 081 Право
Полтавського університету економіки і торгівлі**

*Розроблений відповідно до вимог Конституції та законів України, на основі досвіду і зразків кращих університетів України та світу, з урахуванням пропозицій науково-педагогічних працівників, співробітників, органів студентського самоврядування та профспілкової організації.
Переглянутий на засіданні кафедри правознавства 25 травня 2023 року,
протокол 10*

ПРЕАМБУЛА

Будучи свідомими того, що морально-етичні якості є атрибутивною складовою професійної та індивідуальної культури кожного учасника освітнього процесу, переслідуючи мету утвердження принципів і правил академічної доброчесності, прагнучи до розвитку високої академічної культури учасників освітнього процесу, дбаючи про збереження та примноження традицій університету, професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників кафедри правознавства Полтавського університету економіки і торгівлі (далі – ПУЕТ) ухвалили Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти, та співробітників спеціальності 081 Право Полтавського університету економіки і торгівлі (далі – Кодекс).

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс спирається на загальні засади, принципи та норми академічної доброчесності, якими повинні керуватися всі учасники освітнього процесу під час навчання, викладання, провадження наукової діяльності, виконання покладених на них завдань і обов'язків, а також конкретизує передбачені актами вищої юридичної сили та визначає додаткові процедури, спрямовані забезпечення дотримання академічної доброчесності викладачів та здобувачів

ПУЕТ	Система управління якістю	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
	Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	Редакція 02
		Сторінка 5 із 14

освітньо-професійних програм спеціальності 081 Право, конкретизує заходи відповідальності за порушення академічної доброчесності, що підлягають застосуванню до професорсько-викладацького складу та здобувачів освітньо-професійних програм спеціальності 081 Право.

1.2. Кодекс розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Бухарестської декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі, Етичного кодексу ученого України, Статуту ПУЕТ, Положення про академічну доброчесність ПУЕТ та інших нормативно-правових і локальних правових актів.

1.3. У цьому Кодексі терміни і поняття вживаються у такому значенні:

- академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законами правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;
- академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом;
- вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти;

ПУЕТ	Система управління якістю Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
		Редакція 02
		Сторінка 6 із 14

- здобувачі освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;
- компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти;
- наукова етика – сукупність визнаних академічною спільнотою цінностей і норм поведінки наукових (науково-педагогічних) працівників;
- освітній процес – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;
- освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб;
- результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;
- якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг;
- якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

ПУЕТ	Система управління якістю Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
		Редакція 02
		Сторінка 7 із 14

1.4. Основоположними принципами академічної доброчесності, на яких ґрунтується Кодекс, є:

- законність – у своїй діяльності науково-педагогічні працівники, співробітники, органи студентського самоврядування мають суворо дотримуватися законодавства, а також стимулювати до цього інших;
- чесність та порядність – учасники освітнього процесу мають діяти чесно й порядно, за жодних обставин не вдаватися до обману, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки в навчальній, науково-педагогічній, науковій та іншій трудовій діяльності;
- компетентність і професіоналізм – необхідність і готовність підтримувати найвищий рівень компетентності у професійній діяльності (постійне підвищення кваліфікації, освітнього і наукового рівня, впровадження інноваційних форм діяльності);
- справедливість – неупереджене ставлення учасників освітньої діяльності один до одного, незалежне, прозоре та об'єктивне оцінювання результатів навчальної, наукової, науково-педагогічної, науково-організаційної діяльності;
- відповідальність – сумлінне виконання власних обов'язків, готовність нести відповідальність за результати своєї діяльності та протистояти ганебним вчинкам інших осіб;
- взаємна довіра та взаємоповага – створення в академічному середовищі атмосфери взаємоповаги та довіри, що сприяє співпраці, вільному обміну ідеями та інформацією й унеможливорює привласнення результатів чужої діяльності чи приниження ділової репутації;
- партнерство і взаємодопомога – орієнтація учасників освітнього процесу на партнерську взаємодію як необхідну умову зростання якості науково-педагогічної та інших форм трудової діяльності;

ПУЕТ	Система управління якістю Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
		Редакція 02
		Сторінка 8 із 14

- прозорість – прозорість і публічність виконання освітньої, наукової, науково-педагогічної, науково-організаційної діяльності, що забезпечується вільним доступом до відповідних ресурсів інформації та документів;

- презумпція невинуватості – гарантія права особи, щодо якої існує підозра у вчиненні недоброчесного вчинку, на визнання її невинуватою доти, поки наявність у її діяч недоброчесного вчинку не буде встановлена в порядку, який визначений цим Кодексом, іншими нормативними актами.

II. ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ДЛЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ І ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

2.1. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками передбачає (ст. 42 Закону України «Про освіту»):

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- відсутність упереджених втручань та зловживань у перебіг навчального процесу, у поточну роботу викладачів, здобувачів освіти та інших співробітників університету, а також, провокацій та вимог щодо неправомірної вигоди від здобувачів освіти та інших учасників навчального процесу;
- науково-педагогічним працівникам рекомендується уникати надмірного використання інструментів генеративного штучного інтелекту у навчальному процесі. Такі інструменти можуть застосовуватися для допомоги у підготовці навчальних матеріалів, проте остаточне редагування та адаптація має

ПУЕТ	Система управління якістю Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
		Редакція 02
		Сторінка 9 із 14

здійснюватися викладачем. Науково-педагогічний працівник може встановити спеціальну політику щодо допустимості та обсягів використання штучного інтелекту під час опанування окремого освітнього компонента.

2.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (ст. 42 Закону України «Про освіту»):

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;
- відповідальне використання інструментів штучного інтелекту у ході здійснення навчальної діяльності;
- не застосування впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на науково-педагогічних працівників з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання;
- здобувачам освіти не рекомендується використовувати інструменти генеративного штучного інтелекту для виконання навчальних та наукових робіт, окрім випадків, коли це прямо передбачено завданням або рекомендовано викладачем. Використання таких інструментів має здійснюватися виключно для підтримки творчого процесу та генерування ідей, а не для створення готових робіт. У разі використання генеративного штучного інтелекту, здобувач освіти зобов'язаний зазначити це у роботі;
- якщо здобувач освіти використовує інструменти штучного інтелекту у студентській роботі, частка такого матеріалу не може перевищувати 25% загального обсягу роботи. Здобувач освіти зобов'язаний чітко зазначити, яка

ПУЕТ	Система управління якістю Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
		Редакція 02
		Сторінка 10 із 14

частина роботи створена за допомогою штучного інтелекту, та вказати, які саме інструменти використовувалися.

ІІІ. ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ТАКІ ПОРУШЕННЯ

3.1. Професорсько-викладацький склад, здобувачі освіти, співробітники та адміністрація не залишає поза увагою жодного випадку порушення принципів і норм доброчесності членами його спільноти та дає їм принципову оцінку. Жоден факт академічної недоброчесності, що стосується учасників освітнього процесу, не приховується та не замовчується.

3.2. Особа, яка звинувачується у порушенні принципів і норм доброчесності, має право на використання усіх легітимних засобів для захисту власної гідності та ділової репутації.

3.3. Основні види порушень академічної доброчесності визначає ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту». Відповідно до наведених положень порушеннями академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час

ПУЕТ	Система управління якістю Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
		Редакція 02
		Сторінка 11 із 14

оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

- надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

- вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

3.4. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти відповідно до ч. 5 ст. 42 Закону України «Про освіту» можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєнні вченого звання;

- позбавлення присудженого ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєного вченого звання;

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів

ПУЕТ	Система управління якістю Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
		Редакція 02
		Сторінка 12 із 14

чи займати визначені законом посади.

3.5. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти відповідно до ч. 6 ст. 42 Закону України «Про освіту» можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

3.6. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами, Положенням про академічну доброчесність ПУЕТ, а стосовно професорсько-викладацького складу та здобувачів освітньо-професійних програм спеціальності 081 Право також цим Кодексом.

3.7. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначений Положенням про академічну доброчесність ПУЕТ з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів.

3.8. Особою, яка уповноважена застосовувати заходи академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності до здобувачів освіти є викладач, який забезпечує відповідний освітній компонент (навчальна дисципліна, курсова робота, практика тощо).

Відповідно до Положення про академічну доброчесність ПУЕТ (п. 5.6.3) «деталізація академічної відповідальності може бути зазначена в робочій програмі навчальної дисципліни або методичних рекомендаціях до виконання

<i>ПУЕТ</i>	Система управління якістю	<i>ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23</i>
	Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників	<i>Редакція 02</i>
	спеціальності 081 Право	<i>Сторінка 13 із 14</i>

курсової роботи (проекту), кваліфікаційної роботи».

3.9. Відповідно до ч. 8 ст. 42 Закону України «Про освіту» кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

ПУЕТ	Система управління якістю Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право	ДПСЯ ПД – 9-7.1.4-274-51-23
		Редакція 01
		Сторінка 14 із 14

Погодження змісту документа

№ з/п	Посада	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ	Дата	Підпис
1.	Перший проректор	Наталія ПЕДЧЕНКО	28.06.2023р	
2.	Директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти	Олена ГАСІЙ	28.06.2023р.	
3.	Голова Студентської ради	Катерина ХАНЖИН	28.06.2023р.	
4.	Юрисконсульт провідний	Олександр ВОДЯНИК	28.06.2023р.	